

ФАКУЛТЕТ ТЕХНИЧКИХ НАУКА

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

-обавезна садржина- свака рубрика мора бити попуњена

(сви подаци уписују се у одговарајућу рубрику, а назив и место рубрике не могу се мењати или изоставити)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
1. Датум и орган који је именовao комисију 28.03.2019.; Решење декана Факултета техничких наука у Новом Саду, на предлог Наставно-научног већа Факултета техничких наука, бр. 012-199/20-2018   2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен: 1. др Илија Тосић, председник комисије, професор емеритус, Факултет техничких наука, Универзитет у Новом Саду, УНО: Производни и услужни системи, организација и менаџмент, датум избора у звање 24.03.2016.   2. Др Пеђа Милосављевић, члан, редовни професор Машински факултет, Универзитет у Нишу, УНО: Индустрijски менаџмент, датум избора у звање 08.07.2015.   3. Др Душан Добромиров, члан, ванредни професор Факултет техничких наука, Универзитет у Новом Саду, УНО: Менаџмент и инвестиције у инжењерству, датум избора у звање 01.02.2016.   4. Др Петар Врговић, члан, ванредни професор Факултет техничких наука, Универзитет у Новом Саду, УНО: Људски ресурси и комуникације, датум избора у звање 15.10.2017.   5. Др Младен Радишић, ментор, ванредни професор, Факултет техничких наука, Универзитет у Новом Саду, УНО: Производни и услужни системи, организација и менаџмент, датум избора у звање 27.01.2017.
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. Име, име једног родитеља, презиме: Миња, Бранислав, Болесников   2. Датум рођења, општина, држава: 19.05.1977., Нови Сад, Србија   3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив: Факултет за менаџмент Браћа Карић, дипломирани инжењер менаџмента   4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија: 2017, Индустрijско инжењерство / Инжењерски менаџмент   5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране: Факултет техничких наука, „Друштвено одговорно инвестирање у спортске објекте у Србији“, Индустрijско инжењерство и менаџмент, 12.10.2010. године.   6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: Индустрijско инжењерство и менаџмент
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
Модел за унапређење пословања предузећа из цикличне индустрије
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
Навести кратак садржај са назнаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикона и сл.
Докторска дисертација кандидата мр Миње Болесникова под насловом „Модел за унапређење

пословања предузећа из цикличне индустрије“, са уводном документацијом, литературом и прилозима обухвата укупно 170 страница. Докторска дисертација садржи 32 табеле, 12 слика, 6 графикона и 2 прилога. Испред основног текста дати су насловна страна, кључна документацијска информација, садржај, индекс табела, слика и графикона. Теоретске основе, преглед литературе, емпиријско истраживање, приказ добијених резултата и закључци изложени су кроз 8 поглавља, док су у последњем поглављу представљени прилози.

Докторска дисертација уређена је према следећем садржају:

1. Увод
2. Развој МСП сектора и економија дељења
3. Анализа пословног окружења у ауто индустрији
4. Процес креирања вредности и постојећи бизнис модели у ауто индустрији
5. Гранд моторс - студија случаја
6. Подаци и методологија истраживања „АБС 2018“
7. Закључак
8. Литература
9. Прилози

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Дисертација у целини има добро систематизовану структуру и план излагања. Наслов рада је јасно формулисан, разумљив, прецизно описује предмет истраживања и у потпуности указује на садржај дисертације. Приступ у истраживању је инжењерски (квантификација и примена добијених резултата).

У првом поглављу описује се предмет истраживања, објашњавају циљеви и научни допринос истог. Дефинисана је методологија као и потенцијална примена у пракси, а наглашена актуелност и научни значај проблематике која је истраживана. Дата су уводна разматрања, описани су тема, хипотезе и циљеви дисертације и представљена је њена структура као и могућности примене резултата добијених из истраживања.

У другом поглављу кандидат је приказао историјски развој сектора малих и средњих предузећа као и појма економије дељења. Интересантан је осврт на улогу нове генерације „миленијалаца“ у савременом привредном амбијенту. На основу проучене савремене домаће и међународне литературе, свеобухватно и систематично је приказано стање у области истраживања. На основу проучене релевантне литературе, кандидат је закључио да економија дељења тек треба да добије своје место у пословном окружењу и да има изузетан значај за будући развој многих индустријских сектора, нарочито оних који припадају цикличним индустријама.

У трећем поглављу детаљно су истражене карактеристике пословног простора у аутомобилској индустрији као типичном сектору цикличног карактера, тј. у њеном комерцијалном делу. Добро су описани појмови као што су глобално тржиште, карактеристике индустрије, утицај светске економске кризе на пословање предузећа (нарочито значајно у светлу цикличности кретања унутар сектора) и други. Уз осврт на трендове, кандидат уочава актуелни моменат на тржишту са изазовима који тек долазе и утицајима које ће са собом донети промена парадигме поседовања аутомобила, појава електричних возила, појачана еколошко свест код купаца, итд.. На крају поглавља, аутор даје идеје о томе како ће изгледати будућност учесника на тржишту, па тако и у сегменту малих и средњих предузећа у којима је иновирање неопходна компонента за очување конкурентности и остваривање успешних пословних резултата.

У четвртој и петом поглављу кандидат представља постојеће пословне моделе на глобалном комерцијалном тржишту аутомобила (четврто поглавље) и у Србији, кроз студију случаја компаније Гранд Моторс, увозника робне марке Форд у Србији (пето поглавље). Кроз доступну литературу, пажљив преглед остварења и онога што постојећи модели нуде са свим својим алатима и техникама, аутор скреће пажњу на потребу за развојем нових пословних модела који треба да донесу повећање опште ефикасности малих и средњих предузећа на локалном тржишту и омогуће унапређење пословања (повећањем пословних прихода) кроз понуду која ће задовољавати специфичне захтеве клијената. Тиме предузећа у аутомобилској индустрији могу очекивати побољшане пословне

резултате.

Шесто поглавље доноси методологију и резултате истраживања спроведеног кроз упитник „АБС-2018“. Резултати су обрађени коришћењем одговарајућих непараметарских статистичких метода и презентовани прегледно, а коришћени су табеларни и графички прикази на адекватан начин. Кандидат је приказао детаљну анализу резултата и поштујући одабрану методологију оцењена је спремност предузећа учесница у истраживању да пређу на нови модел коришћења возила у пословне сврхе и то кроз неколико хипотеза - од прве која наводи да је могуће креирати пословни модел иновативних продајних стратегија преко спремности предузећа да дају спољној компанији сарадници (предузећу из аутомобилског сектора) сопствени возни парк на управљање па све до утицаја смањења иницијалних трошкова за набавку нових возила, као и провере понашања корисника који возила користе у комерцијалне сврхе или не. Након детаљне анализе свих фактора, на основу јасно утврђених и образложених критеријума, закључено је да постоји општа спремност малих и средњих предузећа да промене модел употребе и поседовања возила у оквиру својих возних паркова. Како је истраживање спроведено на територији неколико држава региона - Србије, Босне и Херцеговине, Северне Македоније, Црне Горе и Хрватске, кандидат је истражио везу понашања компанија испитаника са државом из које долазе и дошао до закључка да, иако није превише изражена, ипак постоји разлика у спремности и перцепцији предложеног модела у различитим земљама као и предузећима која имају мање или веће возне паркове. Ови резултати су изузетно корисни за креирање пословног модела који ће максимизирати пословне резултате и умногоме опредељују креирање пословне стратегије за предузећа која послују унутар овог високоцикличног сектора.

У седмом поглављу дисертације изложена су закључна разматрања и оцене емпиријског дела рада, као и могући правци даљих истраживања. Наглашено је да резултати истраживања указују да је могуће имплементирати предложени модел иновативних пословних стратегија у једној држави региона, а затим исту пословну стратегију применити у читавом региону, што значајно може утицати на смањење трошкова имплементације новог модела од стране предузећа из аутомобилске индустрије. Такође, наглашена је потреба додатне едукације клијената о новим моделима пословања, као и све веће употребе савремених технологија у процесима пружања услуга клијентима.

Претпоследње и последње поглавље дисертације приказују детаљан списак коришћене литературе (више од 150 навода коришћене литературе), као и прилоге: детаљан приказ коришћеног упитника у истраживању и списак малих и средњих предузећа из региона која су учествовала у истраживању.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Истакнути међународни часопис - M22

1. Minja Bolesnikov, Milica Popović Stijačić, Mladen Radišić, Aleksandar Takači, Jelena Borocki, Dragana Bolesnikov, Paula Bajdor and Joanna Dzieńdziora (2019): **Development of a business model by introducing sustainable and tailor-made value proposition for SME clients**, *Sustainability* 2019, 11(4), 1157; ISSN: 2071-1050, IF (2017): 2,075 <https://doi.org/10.3390/su11041157>

Саопштење са међународног скупа штампано у целини - M33

1. Minja Bolesnikov, Mladen Radišić, Aleksandar Takači, Dragana Bolesnikov, Milica Popović Stijačić (2018): Need for new business models development within a global cyclical industry, 18th International Scientific Conference Globalization and its Socio-Economic Consequence, University of Zilina, Slovakia, Faculty of Operation and Economics of Transport and Communications, Department of Economics, ISBN: 978-80-8154-249-7, pp. 1984-1991.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Разматрајући целокупну докторску дисертацију, Комисија је закључила да она својим садржајем, постигнутим резултатима и закључцима задовољава критеријуме који се постављају пред докторску дисертацију и стога представља оригинални научни допринос од значаја у областима развоја нових пословних модела, као и унапређења пословних перформанси малих и средњих предузећа.

Основни резултати ове дисертације су следећи:

1. Направљен је нови пословни модел за предузећа из цикличне индустрије за унапређење њихових пословних перформанси,
2. Доказано је, кроз спроведено истраживање, да новостворени модел доприноси унапређењу пословања компанија из цикличних индустрија.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Истраживање у оквиру дисертације извршено је на узорку од 190 субјеката - малих и средњих предузећа из региона. Истраживање је остварено применом адекватних алата за прикупљање података. Резултате истраживања, до којих је дошао израдом ове дисертације, кандидат је приказао систематично, јасно и прегледно, тако да научна јавност може брзо и ефикасно да сагледа исходе ових истраживања.

Резултати истраживања су приказани табеларно, графички, нумерички и текстуално, затим су детаљно анализирани (праћени одговарајућим образложењима и критичким освртом). Кандидат је конципирао оригинални модел и у процесу истраживања дошао до оригиналних закључака, тако да се дисертација одликује оргиналношћу. У раду су коришћене одговарајуће математичке и статистичке методе за тестирање хипотеза. Избор наведених метода и начина њихове примене је у потпуности прилагођен карактеру предмета истраживања који је у дисертацији постављен.

Методолошки посматрано, дисертацију одликује стручно-научна методологија. Излагање у овој докторској дисертацији је стручно, веома јасно и у потпуности у складу са дефинисаним циљевима истраживања. Јасноћа у изражавању допринела је да и сложена питања буду изложена на једноставан и разумљив начин. Сва поглавља дисертације су међусобно усклађена и чине јединствену целину.

Кандидат је одабрао адекватан начина приказа, обима и тумачења резултата истраживања. У теоријском делу рада кандидат је користио дескриптивни метод, метод анализе садржаја, метод анализе и синтезе, компаративни метод, метод класификације, метод специјализације и генерализације. У емпиријском делу рада коришћен је метод узорака, метод анкетирања путем технике упитника, као и статистичка обрада резултата истраживања у складу са најпогоднијим прихваћеним статистичким методама. Избор наведених метода и начина њихове примене је у потпуности прилагођен карактеру проблематике која је истраживана. Релавантна научна литература која је коришћена у дисертацији је приказана на систематичан начин, са потребним цитирањем и интерпретацијама које јасно идентификују излагање кандидата од цитираних аутора.

Провера подударности докторске дисертације са другим научно истраживачким публикацијама извршена је у софтверу за детекцију плагијаризма iThenticate. Степен подударности са другим публикацијама износи 9%.

Сагласно овим чињеницама, Комисија позитивно оцењује начин на који је кандидат приказао и тумачио добијене резултате истраживања и сматра да у потпуности одговара карактеру проблема који је у овој дисертацији решаван. Начин приказа и тумачење резултата су научно утемељени.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:
1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме ДА. Докторска дисертација је написана у складу са образложењем које је наведено у пријави теме.
2. Да ли дисертација садржи све битне елементе ДА. Докторска дисертација својим насловом, садржајем, резултатима истраживања и начином тумачења тих резултата садржи све битне елементе који се захтевају за радове овакве врсте.
3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци Разматрајући целокупну материју докторске дисертације кандидата мр Миње Болесникова, Комисија је закључила да она представља оригиналан научни допринос аутора теорији и пракси развоја пословних модела за унапређење пословних перформанси предузећа из цикличне индустрије. Дат је теоријски и практични допринос у подручју израде и имплементације датог модела. Добијени резултати истраживања представљају оригинални научни допринос ка бољем разумевању понашања доносилаца одлука, квалитетнијој и прецизнијој предикцији резултата малих и средњих предузећа, као и подлогу за даља истраживања у предметној научној области. Истраживањем су испуњени сви задати циљеви. Оригинално решење представља укључивање испитивања оцене спремности клијената да се одлуче на нови пословни модел. Развијени модел се показао употребљивим приликом тестирања у реалном систему јер је аутор исти применио у оперативном пословању, и дао је низ корисних практичних резултата када је имплементација у питању. Развијено решење је оригинално, а истовремено представља добру основу за даља истраживања у овој области.
4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања Докторска дисертација нема недостатака који би битно утицали на коначан резултат истраживања.
X ПРЕДЛОГ:
На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:
Да се докторска дисертација прихвати, а кандидату мр Мињи Болесникову одобри одбрана.

др Илија Ћосић, професор емеритус, председник комисије

др Пеђа Милосављевић, редовни професор, члан

др Душан Добромиров, ванредни професор, члан

др Петар Врговић, ванредни професор, члан

др Младен Радишић, ванредни професор, ментор

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.